

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Évi 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Határidőre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Király született Szilágysomlyón...

Nem kell a furcsa hirtől megijedni!...
 Király született bizony, a hepehupás vén Szi-
 lágysomlyón, csak hogy négyszáz évvel ezelőtt.

Ha csak így röviden leirom, hogy a Szi-
 lágysomlyón született

nagy király, ez
 furán hang-
 egy kicsit. Ezt
 is elfeledtem
 de valami
 urak a na-
 eszembé jut-
 A dolog im-
 történt. Lengyel
 között élünk
 mi, bukovinai
 gyarok, akik *Ha-*
András huszár-
 vagyunk a
 nékai, akikkel
András egy-
 megostromolta
 int. Így beszélik
 geink.

Lengyel testvé-
 ről, akik körül-
 nek, minden szé-
 elmondhatunk.
 riasak, figyel-
 hozzánk. Ami
 szívükből sze-

a magyart. A lengyel testvér zsebköny-
 t hordoz, abba magyar szavakat ír és
 bokokat és megtanulja. Bucsus alkalmak-
 tán sorban magyar szavakat pötyögnek,
 egy magyar is van a társaságukban.
 dig hasonló figyelmességekkel köszö-
 Mi is tudjuk lengyelül azokat a szép da-

lokot és verseket, amikben az van kifejezve,
 hogy „a magyar és a lengyel egy testvér, jó
 sorsban, balsorsban egyaránt...” Van teleirt
 noteszom nekem is néhány. Nemrégén diktált

bele egy lengyel
 pap ősrégi népdalt,
 amelyik így kezdő-
 dik:

„Magyar volt az Édesanyád,
 Némünk lettél édesapánk,
 Drága Báthory...”

Ne csodálkozza-
 nak a Magyar Nép
 olvasói, hogy én a
 noteszomat rögtön
 összezsaptam. In-
 kább az írógépet
 kértem el egy kicsit
 vendéglátó házigaz-
 dántól. És a felfe-
 dezett ősrégi *Bá-*
thory-verset kedves
 lapunknak küldöm el
 néhány megjegyzés
 kíséretében.

A lengyel ember
 ugyanis meggondol-
 koztató kérdéseket
 adott fel a nemzete
 nevében. Ilyeneket

Báthory István.

kérdezett: „Készülnek-e az erdélyi magyarok
 a lengyelek négyszázéves jubileumára, ahol a
 legnagyobb királyukat, az ő magyar anyáról
 leszakadt *István királyukat* ünnepelik? Tud-
 ják-e mind a magyarok, ki volt Erdélynek ez
 a nagyszerű fia? Tudják-e azt a magyarok,
 hogy ezt a porráválott nagy szívet örökké két

gondolat bántotta. Mint lengyel király is, azon töprenkedett, hogyan tehetnék én valamit Erdélyországért? Mivel járulhatnék hozzá a haladáshoz és királyi udvaromba hogyan tudnék minél több erdélyi fiút csalni, hogy boldogítsam őket!?"

A lengyel pap könyvekből bizonyitgatta szavai igazságát. De nem is kell nagyon bizonygatni, hiszen magyar könyvekből mi ugyanazokat megtanultuk: ki volt *Báthory István* erdélyi fejedelem, később pedig Lengyelország koronás királya. Minden történetíró megegyezik abban, hogy az isteni Gondviselés küldte őt Erdélyországnak a legviharosabb, a legpártosabb időkben. A lángész egyesült benne egy láng-szívvvel. Amíg a Gondviselés a kormányhoz nem szólította, Pádua városában tanult az egyetemen. Ő volt a legszorgalmasabb és legcsendesebb diák. Mint katona és mint fejedelmi futár sok országot begyalogolt. Közül volt a nyoszolyája, nem volt külön a párnája. Néha csak egy leszakított borizü alma volt az ebédje ennek az óriási erejű magyar gyermeknek, akinél fényesebb pályát senki se futott be Erdélyben az egy kolozsvári *Mátyás királyon* kívül. Erdélynek az volt az igazi aranykora, amikor *Báthory István* ült a fejedelmi székben. Erdélyben rövid ideig uralkodott, mégis örök nyomokat hagyott az ő uralkodása. Helyreállította a félrebillent fejedelmi tekintélyt. A pénzügyeket rövidesen teljesen rendbehozta. Ujjászervezte az erdélyi védőrséget. Ő alapította *Kolozsváron* az akadémiát. *Kolozsváron, Gyulafehérváron, Nagyváradon* gimnáziumot. A népjóléti intézményeknek egész sorát teremtette meg. Sok volt az ellensége azokban a pártos, kapzsi időkben. *Báthory* legyőzte az ellenségeit. De hogyan? Ebben ő volt a legnagyobb ember. Nem akarta a magyart fogyasztani, de mégis rendet teremtett. Egy történetíró nagy könyvében olvastam *Báthory Istvánnak* egy gyönyörű mondását, ami talán legjobban jellemzi ezt az

áldott emlékü nagy embert. Meg kell jegyezni, hogy éppen győzelem után volt. Igazán a fejébe mehetett volna a dicsőség. Ellenfelei összekeverték a vallást a politikával, abban az időben szokásos volt. A meggyűlésen arra biztatták a győzelmes *Báthory* a katolikus rendek, hogy lépjen fel erőszakkal a másvallású magyarokkal. A különösen nagyon buzgóan katolikus *István* fejedelmet azt mondta ekkor:

„*Fiaim, tudjátok meg, hogy a jó Isten minden dolgot tartott fenn magának: 1. A semmiből teremteni valamit. 2. A jövőt előre tudni. 3. A lelkiismereten uralkodni. A lelkiismeret Isten dolga, melybe én nem avatkozhatok.*”

Nagyon jól megfért másvallású tanácsosai, akik híven szolgálták. Szorgalmas tudósok zsongott az udvara, mint a kaptár. Csak akkor akart felfordulni Lengyelország is és pusztulni pártviszályokban. A *Gondviselés* *Báthory Istvánt* vezényelte a lengyel hazába. Az ő erős karjába akart fogózkodni a lengyel nép, mint a fuldokló. Őt hívták meg királynak. Azonban akkor sem felejtette el Erdélyt. Udvarában külön erdélyi kancellária működött. Tudósokat küldött Konstantinápolyba, Rómába, hogy az ottani levéltárakban lejegyezzék a megfelelő okiratokat a magyarországi és a lengyelség nagy történetéhez. Törekvő, szegény erdélyi fiúk, művészek most még ebben érezték apai pártfogását és tovább irították szülőföldjét és nemzetét. Azt szokták mondani és mondani: „ha én nemzetemnek szolgáltam volna, a halál is édes volna nekem.”

Születésének négyszázéves fordulóján nagy fényvel ünnepelték meg a magyarországi lengyel fővárosokban. Erdélyben is több nepséget szenteltek *Báthory* emlékeztetésére. Is hajtsuk meg előtte hódolatunk zászlóját.

Bukovina, 1933.

Dr. Németh Károly

Ennek magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

tehát magyar köteleesség biztosítását ideértve

Intelem a kút-mérgezők ellen

Az Országos Magyar párt aradmegyei tagozata dr. Barabás Béla pártelnök aláírásával felhívást bocsátott ki az aradmegyei Magyar Párt tagjaihoz és az összes magyarsághoz. A felhívás foglalkozik azokkal a szomorú esetekkel, amelyek során a Magyar Párt tagjait más pártokhoz akarják átesábitani. A felhívásból a következőket emeljük ki:

Mély szomorúsággal állapítjuk meg, lelkiismeretlen magyar testvérek nem sajnálják meggyőzésükből, nem saját erejükkel lépnek, hanem önző anyagi érdekeik szellemétől üzetve, kormány pártfogás, közigazgatási és rendőri támogatás, sőt anyagi segítség igénybevételével dolgoznak, mert hiszen nélkülük képtelenek lennének a cselekvésre, tehetetlenségre volnának kárhóztatva. Ezen feltevésünk mennyire igaz, bizonyára már az is, hogy a legutolsó országos választások alkalmával ezek a magyarok a mai kormány párt közös listáján s így a román segítségével és szavazatával kerültek be a parlamentbe s most már mint magyar tekintélyesen szabadon garázdálkodhatnak a magyarbecsületés táboraiban egységes erőnk lebontására, megsemmisítésére. S ami a legveszélyesebb: a táborunkból elmaszlagosított magyar tömegeket nemcsak saját önző érdekeik erősítésére, de tudatosan a hatalmi érdekek és politikai mesterkedések szolgálatára használják fel most már egészen nyíltan. A párt céljait elérjék, elsősorban a Magyar Párt legszegényebb s az életküzdelmekben legmár kifáradt néprétegére, a magyar kisgazdákra vetették ki hálójukat, mert jól tudják, hogy ahol a megélhetés a legnehezebb, ott a legkönnyebb csábításokkal a hiszékeny tömeget összetoborozni a legkönnyebb.

Az Országos Magyar Párttól eltérő külföldi gazdasági és kisgazdai pártalakulásra nincs szükség még akkor sem, ha azt komoly, határozott magyar emberek szerveznék, mint például az oroszok azt már megis kísérelték, de belátva a veszélyüket, abba is hagyták.

De nincs is értelme külön magyar kisgazdai politikai pártnak és nincs szükség az Országos Magyar Gazdaszövetségre, mert az ország gazdasági szükségletek védelme és

elősegítése az állami feladatok közé tartozik és a magyar kisgazda épen úgy küzd és szenved, mint a román, a szerb és a sváb. S mer az Országos Magyar Párt foglalkozik a gazdasági feladatok megoldásával s a gazdaközönségnek könnyítéseket követel, ekkor ezt nemcsak magyar szempontból, de általános közérdekből cselekszi, amiből előny háramlik a magyar, román, a szerb, a sváb, a szász és az összes romániai gazdákra.

Mi volna akkor velünk romániai magyarokkal, ha a magyar iparosok, kereskedők, gyárosok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, tanítók, nyugdíjasok, stb., saját érdekeik védelmére külön-külön pártokat alakítanának?

Ezeknek elmondása után magyar szeretettel nemcsak figyelmeztetjük, de kérve-kérjük az aradi és aradmegyei magyarságot, és ezeken a magyarság összességét, amely eddig hűen megőrizte magyar nemzeti ősi erényeit, hogy ne üljön fel az üres ígéreteknek, ravasz kiszólásoknak, hanem felvértezve az egységes magyar igazságban élő hittel, az erkölcsi erőben rejlő elszántsággal, utasítsák vissza a közénk tolatkodó vándorpolitikussokat, a tiszta magyar lelket eltéríteni akaró kufárokat. Kérünk magyar testvérek, forduljatok el a romlás szellemét árasztó látogatóktól, s a mikor hozzátok teszik be lábukat s kinyitják szájukat, ajtót mutassatok nekik azzal, hogy le is ut fel is ut

Egyelőre csak ezzel az irással fordulunk Hozzátok magyar testvéreink s különösen Hozzátok, a falvak magyar népéhez, akik mindnyájan osztályosai vagytok keserves magyar sorsunknak és részesei küzdelmeinknek.

De igyekezzünk azon, hogy anyagi elbírásunk lehetősége szerint vezetőségünk tagjai, kiválasztott megbizottaink mielőbb felkeressenek Titeket házaitek között otthonaitokban, hogy személyes érintkezéssel s azoknak testvéri hangján megerősítsünk Titeket magyar hitetekben s ébren is tartsuk a szebb és boldogabb jövőbenéző reményeteket. Addig is hűséggel teljesítsétek magyar kötelességeiteket.

Legyetek törvénytisztelők, rendtartók s példaképei az emberi és állampolgári erényeknek és maradjatok jó magyarok!

Vegyétek szívesen magyar üdvözlésüket, testvéri szeretetünk folytonos megnyilvánulását s baráti kézzorításunkat.

Juhok, szarvasmarhák **májmetelybetegségét**

biztosan
gyógyítja:
EGGER-féle

»MONIL«

Olcsó, megbízható, egyszerű kezelés

Külföld

A szinajai tanácskozás. A jubileummal kapcsolatos kisantant tanácskozás véget ért s a kibocsátott hivatalos hiradás a három állam szoros gazdasági együttműködésének szükségességét hangoztatja elsősorban, de megemlékszik az orosz kormányral kötött meg nem támadási szerződésről, valamint a leszerelési tanácskozás kapcsán az európai békének a haderők ellenőrzése helyén való biztosításának szükségességéről is.

A hivatalos hiradás nem emlékezik ugyan meg róla, de megbízható hírek szerint szó volt a tanácskozáson a kisantantnak Magyarországhoz való gazdasági kapcsolatáról valamint arról is, hogy kisantant és Olaszország közötti viszonyt barátságosabbá és bensőbbé kell tenni. Ezt az utóbbi hiradást megerősíti az a tény, hogy az ünnepi lakomán Titulescu nagyon meleg hangon emlékezett meg Olaszországról. Ezért valószínűnek kell tartanunk azt a hirt, hogy Benes cseh külügyminiszter közelebbről Rómába utazik, ott kifejti a kisantant álláspontját s igyekszik Mussolinit annak helyességéről meggyőzni.

A leszerelési tanácskozás. Ezt a végnélküli tanácskozást megint folytatják Genfben. Kiseb heveséssel, mint ahogy készültek rá. A dolog ugyanis úgy áll, hogy Franciaország éles támadást akart intézni Németország

ellen, mert állítólag rájött, hogy Németország sokkal nagyobb mérvű fegyvert tart készletben, mint amennyit a békeszerződés és az azután kötött nemzetközi megállapodások szerint joga van tartani. Anglia, Olaszország és Amerika egyesített rábeszélésének azonban sikerült a francia kormányt rábírni szándéka megváltoztatására. Ezzel elhárult a nyílt összeütközés veszedeleme, de komoly eredményt a tanácskozástól most sem lehet várni, mert a meglévő haderők és hadi felszerelések ellenőrzését Franciaország mégis fel fogja vetni és azt bizonyosnak kell tartanunk, hogy Németország az ellenőrzésbe nem fog beleegyezni. Így lényegileg Mussolininak lesz igaza, aki megint kijelentette, hogy nincs szükség a nagy költséggel járó és komoly eredmény nélkül dolgozó nemzetközi tanácskozásokra.

Bajok Csehországban. A jelek szerint nincs olyan béke, rend és nyugalom Csehországban, amint azt a cseh kormány és különösen Benes külügyminiszter szeretik hirdetni. Egymást követik a lapeltiltások és a letartóztatások. Betiltották a tótok vezető ujságját, be a németeket és három hónapra a magyarokét is s ezenfelül több tót vezető férfit letartóztattak a Felvidéken. Ha ezekhez még hozzávesszük azt is, hogy a három és félmilliónyi csehországi németiség nyíltan alakít nemzetit tanácsokat, meg kell állapítanunk, hogy bajok vannak Csehországban.

Az osztrák kormány átalakítása. Dollfuss osztrák kancellár váratlanul átalakította kormányát, még pedig úgy, hogy a kormányhatalom ereje az kezében összpontosul. Az átalakításnak kettős célja van: egyrészt az, hogy minél sikeresebben hessen harcolni a Hitleristák ellen, a másik pedig, hogy a dály nélkül lehessen végrehajtani az osztrák alkotmányának régi alapokra visszahelyezését.

A váratlan sakkhúzás nagyszívű felütést keltett, de felindulást nem okozott. Inkább érdeklődéssel várják a további lépéseket.

Orosz-japán feszültség. A szovjet kormány nagyon erőteljes hangú jegyzéket intézett Japánhoz, hogy tartózkodjék a mandzsuri tulajdonnak (a mandzsuri orosz vasutaknak) további kibővítésétől, mert ennek igen súlyos következményei lehetnek.

Japán — amint látszik — nagyon sokat törődik az orosz felszólítással, mert azzal csaknem egy időben mozgalmat indított Észak-Kínában ennek az országgrészletének leszakítására, a mandzsuri kormány pedig (amely tudvaleg a japánok bábja) megint az első lépéseket az orosz vasutak végleges átvételére. Így a háború veszedeleme megint közelívé a Ázsia nyugati részén.

Nincsenek amazonok. Megszegényebbek lettünk egy illuzióval. A portugál délamerikai felvilágosítást neveztek el Amazonnak. A lándzsát vető női harcosokat nem találtak. Egy fiatal magyar utazó Gömörj Oszkár délamerikai felvilágosító útján összebarátkozott indiánokkal, akik nagyon nőies nyomást keltenek és hosszú hajúak viselnek, tehát a portugálak nőies indiánokat nézték meg. Gömörj Oszkár *Tudományos Világlapjában* számolt be a tapasztalatairól.

Belpolitikai hírek

Pényes ünnepek zajlottak Szinaján. A szinajai királyi palota építésének fél évszázados évfordulóján ünnepi külsőt öltött a palota. Zászlók, virágok fogadták az ünnepségre érkező bel- és külföldi előkelőségeket. Az ünnepeken résztvett Sándor király és megérkezett Miklós herceg is, aki hosszú idő óta nem volt Romániában. A Magyar Párt nevében Müller József kamarai képviselő részt a szinajai ünnepeken.

Vajda nem enged. A Maniu Vajda közötti ellentétben semmi enyhülés nem történt. Sőt, látszik, a helyzet tovább romlik, mert a szinajai ünnepek napján Maniunál Badacsonyban tüntető gyűlést tartottak a Maniu hívei. Maniu kijelentette, hogy elhatározásától semmi sem téríti el és rendületlenül halad a megkezdett uton.

Megjavultak a liberálisok kilátásai. A szinajai ünnepegek jelentős belpolitikai következményei vannak. Az ünnepegeken megjelentek a liberális párt vezetői is. Károly király Ducát hosszas kihallgatáson fogadta. Általános feltűnést keltett, hogy a liberális párt vezetője Duca, Sándor jugoszláv király előtt is kihallgatáson jelent meg. Duca kihallgatásához messze-menő következtetéseket fűznek. Annyi bizonyos, hogy a királyi udvar és a liberálisok viszonya a szinajai ünnepek alatt feltűnően megjavult.

Nem tárgyalnak a hitelezők! Nehány nappal ezelőtt úgy látszott, hogy Románia külföldi hitelezői tárgyalásokat kezdenek a román kiküldöttekkel a vitás kérdések rendezésére. Legújában azonban a helyzet módosult. A külföldi hitelezők nem hajlandók tárgyalni a román kiküldöttekkel és így a külföldi adósságok ügyében tovább is bizonytalanság uralkodik.

romszázezer magyar tisztességes munkával keresi meg kenyerét. nem ezreket, nem is százakat. csak krajcárokat szereznek a mindennapi megélhetésre. Egy-két bűnös állami tisztviselő több kárt okoz az államnak, mint a mennyi pénzt verejtékes munkával a Bukarestben lakó háromszázezer magyar évente szerez. Azt sem szabad elfelednünk, hogy a Bukarestben élő magyarok nélkülözhetetlenek, mert olyan iparágaknál vannak alkalmazva, vagy olyan foglalkozást folytatnak, amelyre más munkást nehéz volna alkalmazni.

Példaadó hagyományozás. Szatmáron meghalt Rónai István cseres plébános. Végrendelésében tekintélyes vagyonának nagy részét a Magyar Pártnak hagyományozta. A romániai magyarságnak a Magyar Párt iránt való szeretetét semmi sem bizonyítja jobban, mint ez a hagyományozás.

Svájci tudósok érkeztek Csikba. Gyergyóditróba svájci tudósokból álló társaság érkezett. A tudósok a Székelyföld ásványait és kőzeteit fogják tanulmányozni.

Szilágymegyében megjelentek a farkasok. A Réz-hegység aljában fekvő Hosszúaszó és más községek határában már megjelentek a farkasok. Különösen a juh- és disznó-csordákban okoznak nagy kárt. Ősz György hosszúaszói tanyáján juhokat téptek szét a farkasok, Gyümölcsésény község határában egy disznót faltak fel.

Példátlan erejű vihar pusztított Mexikóban. Mexikó partvidékén óriási vihar pusztított. A vihar következtében a tenger árja elöntötte a szárazföldet. Tanpico városa és sok község teljesen megsemmisültek. Az óriási szerencsétlenség következtében ötezer ember halt meg.

Időjárás

és fehér karácsonyunk lesz. Január és február hónapokban sok hó fog hullani. A tél általában enyhe lesz, a jóslatok szerint bizonyos, hogy nem lesz olyan szigorú telünk, mint volt ezelőtt három évvel.

Aggodalmaskodik az „Universul”. Az „Universul” című bukaresti ujság közelebről ideges hangon írt arról, hogy Budapest után Bukarestben lakik a legtöbb magyar. Az „Universul” szerint a magyar nemzetiségűek valóságosan megszállták Bukarestet és ma háromszázezer magyar keresi kenyerét Bukarestben. Azzal a váddal áll elő, hogy a bukaresti magyarok a románok elől elveszik a kereseti lehetőséget. Az „Universul” aggodalmaj felelősek. A Bukarestben levő há-

Milyen időt jósolnak a tudósok? A tudósok nyári idő jósása nem vált be, hiszen száraz, meleg időjárást jósoltak. Az őszi és téli időjárásra vonatkozó jóslataikat is megtették már. A jóslatok szerint október szeles és hideg lesz, különösen a hónap második felének nagyon rossz lesz az időjárása. A hónap közepéig még remélhetünk szép időt. A hónap utolsó napjaiban hideg felhőfagyok lesznek, a magasabb hegyeken havazni fog. November elején kezdődni és csak rövid ideig tartó havazások és fagyok lesznek. December nem lesz túlságosan szigorú. December vége felé sokat fog havazni.

Rheumánál,
hülésnél, topilásnál,
bedörzsölésre

JUNO

sósborszesz
Ügyeljünk a névre

Készülünk a kolozsvári nagy kiállításra

Azóta, hogy elárvult állapotunkban magunk keressük a megmaradás és boldogulás útjait, kevés magyar megmozdulás ért olyan szép eredményeket, mint a háziipar és népművészet felkarolása. Egymás után zajlanak le az eredményes kiállítások: Sepsiszentgyörgy, Dés után Székelykeresztúron és Bánffyhunyadon készülnek az illető környék értékes és szép készítményeinek bemutatására.

Mi is meghirdetjük, hogy november második felében nagyszabású háziipari és népművészeti kiállítást rendezünk Kolozsváron. Az a tervünk, hogy ezen a kiállításon nemcsak egy szűkebb vidék, hanem egész Erdély népi eredetű háziiparának és művészetének fejlettségét, szép és hasznos vonásait a nagy közönség elé tárjuk. A Minerva tebát, amely a kiállítás kereteit, helyiséget, berendezéseket adja, továbbá a Magyar Nép, amely a szervezés munkáját intézi, mindenkit szívesen meghív a kiállítá-

táson való részvételre, aki valami szép, értékes s mindenképp előtt magyaros izlésben készült himzésére, varrására, szöttezésre, szőnyegére, faragására föl akarja hívni a figyelmet. Amint első bejelentésünk alkalmával jeleztük, a kiállítás elé messzibb tekintő célt is tűztünk. A kiállítás tanulságait fölhasználva, állandó lerakatot akarunk létesíteni, ahol a közönség kész dolgokat is vásárolhat és a minták szerint megrendeléseket tehet. A lerakat megvalósítására a Hargita-értékesítő szövetkezet már megnyertük. Ilyen célok mellett bizalommal kérjük az erdélyi magyar háziipar és népművészet művelőit, hogy készítményeik legjavával és legszebbjével készüljenek a kolozsvári nagyszabású kiállításra! Az érdeklődőknek a szükséges felvilágosítást készséggel megadja Gyallay Domokosné (Cluj-Kolozsvár, Str. Berthelot-Eötvös-u. 29.) aki a rendezőség megbízásából az előkészítést intézi.

Feketelakon a csendörök véresre vertek egy magyar gazdát. Butor Joan feketelaki (Kolozs megye) bíró fia Balla József feketelaki gazda sarjújába csapta a marhákat. Balla fia felszólította a Butor gyermeket, hogy a marhákat hajtsa ki a tilosból. Ebből vita keletkezett, végül is Balla pofot adott a gyermeknek. Erre este 9 órakor két csendör jelent meg a községi strázsa kíséretében Balla házában. Balla mit sem sejtve, követte a csend-

öröket. A bíró házához érve, kérte az aláírandó okmányt, melynek hire-hamva sem volt. A bíró elküldte a strázsát, aki magyar ember — hogy hozza el a rendeletet, természetesen azért, hogy ne legyen tanuja az esetnek. Ez időt használta fel a bíró, hogy elégtételt vegyen fia megveretéséért. Első szava az volt Ballához: „megmutatom neked büdös magyar, hogy kell megverni a bíró fiát“. Erre a bíró ott hagyta. Ballát a két

csendör társaságában, kik megmutatták neki a „rendeletet“. Egy-kettőre kezelésbe vették szerencsétlen embert s olyan kegyetlenséggel, hogy a bíró keze alatt előtötte a vér az arca. Megkákült arccal a felismerhetetlenül és feldagadt fejével eszméletlen állapotban tántorgott ki a házból Balla József. Megtette feljelentését a bányakodó bíró és közreműködött a csendörök ellen.

Tanítók figyelmébe
A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. kiadásában megjelentek a legújabb engedélyezett elemi iskolai tankönyvek és pedig Felméry Sándor Uj Abc és olvasókönyv (költeményekkel), ára 24.— Lei, Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed Ősz Sándor: Magyar olvasókönyv és természettudomány az elemi iskolák III. oszt. számára, ára 40.— Lei, Lőrinczy Ferenc, Ferenczy Gábor, Bedelean Diomed, Káli Sándor és Felméry Sándor: Magyar olvasókönyv természettudomány és földrajz az elemi iskolák IV. o. számára, ára 60.— Lei.

A legkiválóbb tanügyi szakértői tanács által összeállított tankönyvek az érvényben levő tanterv figyelembevételével vannak összeállítva, hogy azok magyar tannyelvű elemi iskolák igényeit minden tekintetben elégitik s a tanítók munkájában nagyban megkönnyítik. A tankönyvek oldalról előre beszerzett bírálatok szerint ezek a tankönyvek az eddig megjelent összes hasonló tankönyveket minden tekintetben felülmulják.

A kiadó részvénytársaság megkeresésre ismertetési nyomatok küld

A „MAGYAR NÉP“-et terjesztő magyar kötelesek

Újabb nyeremények az osztálysorsjátéknál.

A mult heti közleményünk óta az V. osztályban a következő nagyobb nyereményeket húzták ki:

200.000 lei	54242.
100.000 „	41000, 59399.
25.000 „	74381, 34319.
50.000 „	19231.

Még négy húzási nap van hátra az V. osztályból és október 6-ika után megkezdődik az új játék I. osztálya. Erre nézve a következő számunkban bő ismertetést fogunk nyújtani.

Most még csak azt jegyezzük meg, hogy a most lefolyt játéknak tapasztalatait mindenkinek le kell szűrnie és ez a tanulság azt mutatja, hogy az osztály-

sorsjátékban igenis mindenkinek részt kell venni; mert számos és nagy nyereményre van kilátás és a román osztálysorsjáték esélye sokkal nagyobb, mint bármely külföldi osztálysorsjátéké. Bent jártunk a Takarékoság Részvénytársaság Főtéri irodájában és ott hivatalos adatokkal bizonyították nekünk, hogy nagyon, nagyon sokan nyertek és igen sok olyanoknak a száma, akik egy lényegesen nagy összegű nyereményhez jutottak. A mai pénztelen és szűkös világban bizony a legkisebb nyeremény is jól jön, de ezt csak úgy lehet elérni, ha sorsjegyet vásárolunk.

Poruljárt medve. A Háromszék megyében levő Komandó község legelőjén különös eset történt. Egy medve megtámadta a tehéncsordát és egy tehén hátrára ugrott. A megijedt tehén a csordával együtt hazafutott. A medve karmai annyira belemélyedtek a tehén bőrébe, hogy nem tudott elmenekülni. Az összesereglett falusiak fejszékkel agyonverték a foglyul esett mackót.

Súlyos mérgezéseket okozott Mócs vidékén a buza közé keveredett szédítő vadóc magja. A mezősegi Mócs közelében, Botházán különös eset tartja izgalomban a lakosságot. Az új buzából sült kenyér fogyasztása után nagyon sokan megbetegeszenek. A betegek súlyos gyomorgörcsökben fetrengenek, majd két-három napig alusznak. Egyeseknél elmezavar tünetei mutatkoznak és a legkülönösebb dolgokat cselekszik. A különös mérgezési esetet megvizsgálták a hatóságok és megállapították, hogy a bajt egy mérges fűféle

okozta. Az esős időjárás miatt ugyanis a buzavetések között elszaporodott a szédítő vadóc. Ennek magja belekerült a cséplés alkalmával a buza közé s minthogy az elcséplelt magot a gazdák nem tisztították ki gondosan, a vadóc-mag lisztje mérgezővé tette a buza lisztjét.

Csikszentdomokoson embert ölt a háborus gránát. Biró Vilmos, csikszentdomokosi legényke juhokat őrzött a régi határszél mellett. Pásztorkodás közben egy kézigranátot talált. A fiú a gránátot egy tuskóhoz vágta. A gránát felrobbant és a szerencsétlen legénykét darabokra tépte.

Agyonlőttek egy temesvári ügyvédet árverés közben. Dr. Steiner Béla ügyvéd árverést tartott Schira György vendéglősnél. A vendéglős haladékosan kért. Mikor az ügyvéd a haladékadást megtagadta, Schira Steinert revolverrel agyonlőtte.

Szerezzünk új előfizetőket!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Hogyan trágyázzuk az őszi búzát?

Lapunk előző számában részletesen ismertettük az őszi buza vetése előtt elvégzendő talajmunkálatokat. Mai számunkban a trágyázás kérdéséről fogunk értekezni.

A gabonaárak fokozatos olesulása miatt leginkább a trágyázás terén próbálnak a gazdák spórolni. A talajmunkálatokat elég rendszeresen elvégzik a buza alá, mikor azonban a trágyázásról van szó, legtöbb gazda legyint egyet kezével s ezt mondja:

— Miért trágyázzak buza alá, hiszen ugy sincs a búzának ára!

A gazdáknak ez a felfogása a múltban sem volt helyes, most pedig határozottan meg kell rónunk azt a gazdát, aki ezt a helytelen elvet vallja. Közöltük lapunkban, hogy a buza termesztésnek új korszakához értünk. Joggal remélhetjük, hogy a buza ára a jövőben kedvezően fog alakulni. Nagy jelentőségű esemény a buzaértékesítés terén, hogy Magyarország, Románia, Bulgária és Jugoszlávia már arra nézve is megegyeztek maguk között, hogy miképpen fogják egymás között felosztani a külföldre szállítható buza mennyiségét? Ezekután minden józanul gondolkozó gazda beláthatja, hogy elteltek azok az idők, mikor még volt talán valami oka annak, hogy elhanyagolták az őszi buza trágyázását.

Ott ahol ugarba vetik a búzát, rendszeren vagy juhokkal kosarazzák az ugart, vagy pedig istálló-trágyát alkalmaznak a buza alá. Bár nem lehet azt mondani, hogy helyes dolog a búzát közvetlenül trágyázott földbe vetni, de még mindig jobb, mintha trágyázatlan földbe kerül a buza. A leghelyesebb az

volna, ha gazdáink *zöldugart* tartanának. zöldsugarba takarmánynövényeket termelhetnének és ezek alá adnák a trágyát. Minthogy a takarmánynövényeket virágzás után le lehet kaszálni, azok magot nem érlelnek és így azok a tápanyagok, amelyek a magfejléshez szükségesek, jait szolgálják, megmaradnak a következő év buza vetés számára. Ha pillangós virágú takarmánynövényeket vetünk buza előtt, mint például bükkönyt, takarmányborsót, vagy takarmánybabot, a talaj nitrogén tápanyag tartalmát növeljük. Hiszen ez a közelebről ismertett kétezer esztendőes Vergilius-könyvben is ki van fejtve. A buza alá közvetlenül alkalmazott istálló trágyának könnyen az lehet a következménye, hogy buza vetésünk megdől és nem érlel jó magot.

Eltételezve az istálló trágyának ettől a bajától, azt kell mondanunk, hogy alkalmazása általában feltétlenül hasznos.

Kétségtelen dolog, hogy a buza az a gazdasági növényünk, amelyik leginkább meghálálja a műtrágyákat. Különösen ki kell emelnünk, hogy erdélyi viszonyok között a *szuperfoszfát* és *mész-nitrogén* műtrágyák feltétlenül haszonnal alkalmazhatók. Régebb, amíg jobb ára volt a búzáknak, sok érdekes kísérletet közöltünk le lapunkban arra vonatkozólag, hogy milyen hasznos és előnyös eredménnyel alkalmazhatók a műtrágyák. Ezért most hogy a buza ára is kissé megjavult és minden lehető módot meg kell ragadnunk arra, hogy buza termelésünket mennyiségileg és minőségileg javítsuk, gondolnunk kell megint arra, hogy műtrágyák alkalmazásával növeljük buza termelésünk jövedelmezőségét.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Mezőgazdasági-, ipari-, és kisállatkiállítás lesz Bánffyhunyadon.

Erdélyi Gazdasági Egylet Kolozs megyei Osztálya, október hó 15-17. napjain Bánffyhunyadon nagyszabású mezőgazdasági- ipari és kisállatkiállítást rendez. A kiállításra a vármegyei gazdaságközönséget és iparos társadalmát meg kell hívni, úgy is mint kiállítókat és úgy is, mint látogatókat. Kolozs megyében 52 gazdaköre van az E. Kolozs megyei Osztályának. Ezek a maguk eszközeikkel szolgálják a falusi földművelő nép érdekeit, de ritkán nyílik alkalom arra, munkásságukról a nagy nyilvánosság előtt számolhassanak. Bár a gazdasági és pénzügyi viszonyok sulyosak, a Szakosztály mégis úgy határozott, hogy idén megrendezi kiállítását. A gazdasági viszonyok ellenére az előkészületi munkálatokból és az érdeklődésből megállapítható, hogy a kiállítás nagyszabásúnak ígérkezik. A kiállítás iránt a vásárlók is melegen érdeklődnek. Különösen nagy tételben keresnek heremagymölcset, lenesét, borsót, babot. A kiállítandók:

1. *Gazdasági termények, termékek, gabona- és állattenyésztési, vetőmagvak, gumók nyersen előkészített állapotban.* 2. *A gyümölcs, virág és kertészeti összes terményei és termékei, aszalványok, befőttek, izek, gyümölcsök, pálinkák.* 3. *A szőlészet és borászat termékei és kellékei.* 4. *Az erdészet és vadászat közelebbi összes cikkek.* 5. *A háziipari és népművelési körébe tartozó tárgyak: varrottasok, szőtyű, szalma, gyékény, fűzvesző, hárs, nád fo-*

nások, fa- és kőfaragások, agyagipari tárgyak, faragott és festett butorok stb. 6. *Gazdasági gépek, eszközök, anyagok, kellékek, állattenyésztési, állattenyésztési, tejgazdasági, méhészeti, erdészeti, kertészeti gépek, eszközök.* Növényvédelmi szerek, műtrágyák, háztartási lakberendezések, ruházatkészítési stb. ipari cikkek. 7. *Kisállatok, baromfiak, tyukok, libák, rucák, pulykák, nyulak, galambok, tojások, tollak, szőrmék.* 8. *Méz, viasz, élőméhek, kasok, kaptárok, mézes tészták, pogácsák, viasz öntvények, gyertyák, parkett stb. viasz, méhészeti gépek, eszközök és anyagok stb.*

A kiállítás kitüntetései részére érmekek, pénzdíjak és oklevelek állanak a bíráló bizottság rendelkezésére. A kiállítandó tárgyak a Bánffyhunyadi Gazdakör címére küldendőek (Cercul Agromilor Huedin, jud. Cluj), október hó 12-14. napjain.

A kiállítás ügyében mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Str. A. Muresan-Attila-u. 10.). Hivatalos órák naponta 9-3-ig, telefon szám: 158. A kiállításra a szomszédos vármegyékből is többen fognak résztvenni, jutalomban csak a kolozs megyei gazdák és iparosok részesülhetnek.

A kiállítás tartama alatt gazdasági szakelőadások, bemutatók, eke és löversenyek is lesznek. A kiállítás utolsó napján az Erdélyrészi Méhész Egyesület méhészeti vándorgyűlést rendez, a szövetkezetek pedig szakértekezleteket.

szítsünk a porzolózáshoz a forgódobot! A vetőmagvaknak a pácolásnál való pácolása történés a sűrű szövésű zsákokban is, a pácolási mód sohasem annyira célszerű, mint a forgódob használata. A vetőmagok pácolásánál már évek óta megszokta a gazdaságközönség a forgódob használatát, mert a legjobban lehet a pácolást a legkisebb elvégezni. A forgódobot használó petroleumos hordók és könnyű szerrel el lehet végezni oly módon, hogy a hordókat egy egyszerű, de szilárd és könnyű bakokra helyezzük. A hordók belsejébe, kívülről forrasztott ellátott tengelyt húzunk át a forgódobon keresztül. A forgódob tehát a legolcsóbb és a legegyszerűbb eszközzel elkészíthető és használható. Lényeges az, hogy a

Porzol finom porát a csávázásnál dolgozó gazda ne lehelje be, tehát forgatás közben a hordó jól záró fedővel legyen befedve. A porzolás egyébként úgy végezhető, hogy a forgódobba beöntjük a vetőmagot, hogy a hordónak kétharmadrésze legyen tele, vagyis a tengely fö-

lött is legyen vetőmag. A beöntött vetőmagra megfelelő mennyiségű Porzol-t öntünk (100 kg vetőmagra 20 deka Porzol-t) és a nyílást lezárjuk és a hordót 8-10 percig forgatjuk, hogy a vetőmag a Porzol-lal egyenletesen bevonódjék. Az így porzolózott mag azonnal vethető, de ha

**Husz kg. vetőmagmegtakarítás
száz kg. terméstartalom
egy holdon
üszögmentesség
könnyű, száraz pácolás PORZOL-lal**

Felvilágosítások:
AGROTECHNICA. Cluj-Kolozsvár, Čal. Reg. Ferd. (Wesselényi M.-u.) 8
ahol a **PORZOL** beszerezhető.

Vezérképvislet:
Frederic Spöcheim & Co, București 2., B-dul Elisabeta 15.

a vetést később akarja a gazda végezni, hetekig is eltartható. Szokásban van, hogy kiszagdák összeállnak és vetőmagjuk porzolásához közösen készítenek maguknak forgódobot.

Öt mázsás disznó. Az olaszországi Prató községben kiállítottak egy két éves disznót. A disznó ötszázhusz kilót nyom. Minthogy étvágya még most is nagyon jó, -folyton gyarapodik.

Kedvezményes áron csávázhatják őszi buza-vetőmagjukat a kolozsmegyei gazdák. A kolozsvári Mezőgazdasági Kamara üdvös akciót indított be, Mócsón, Bánffyhunyadi és Sármasón egy-egy csávázó gépet állított fel, amelyeken a fenti községek községházain a gazdaközönség 50%-os kedvezmény mellett, vagyis 100 kg.-ként 10 leierért porzolóhatják őszi buza-vetőmagvaikat. Az E. G. E. Kolozsmegyei Osztálya ezúton is felhívja gazdaköreinek érdekelt tagjait, hogy igyekezzenek vetőmagszükségleteiket sürgősen csávázni, míg az e célból rendelkezésre álló Porzol el nem fogy. A gazda maga köteles a csávázási munkát végrehajtani. A Porzol árából a kamara 50% engedményt nyújt, a gép használata pedig díjtalan.

Színházi jóslások. Schermann Rafael, a világhírű grafológus színházi jóslatairól érdekes cikkben számol be a *Déliab* új száma, amely gazdag tartalommal és 84 oldal terjedelemben jelent meg. Pompás színházi beszámolókat, riportokat, pletykákat, nagyszerű filmelikeket, kitűnő budapesti és külföldi rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, folytatásos regényt és rejtvényrovatot talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. Egy szám ára 10 Lei.

IPARTESTÜLET

Kisiparos kongresszus lesz Gyergyószentmiklóson. A gyergyószentmiklósi ipartestület vezetősége székely kisiparos naggyűlést rendez Gyergyószentmiklóson. Az előkészítő bizottság legutóbb Szabó Béni kamarai képviselő részvételével ülést tartott és megállapította a kisiparos gyűlés időpontját és tárgysorozatát. Eredetileg a gyűlést szeptember 17-re tervezték, úgy határoztak azonban, hogy a gyűlés megtartásának idejét október 8-ra tűzik ki. A nagyszabásúnak ígérkező gyűlés tárgysorozatán a következő pontok szerepelnek: 1. Közhelyviselés (adók, illetékek). 2. A társadalombiztosító törvény módosítása. 3. A kisiparos kamarák felállítása. 4. Az iparosok könyvvezetése. 5. A konverziós törvény kiterjesztése. 6. A közintézmények ipari műhelyeinek kérdése. 7. A kontárkodás megszüntetése. 8. Szövetkezeti kérdések. 9. Közmunkák és azok kifizetése. 10. Tanoncoktatás és nevelés. 11. Áruszabályozás. 12. Indítványok.

Felhívás székely iparos tanulókhoz. Ipari pályára menő székely fiúkat kolozsvári mesterknél a Székelyek Kolozsvári Társasága elhelyez. Az érdekeltek életkorukat, iskolai végzettségüket és a választandó szakmát feltüntető válaszbélyeggel ellátott levéllel forduljon a Társasághoz. Minthogy többen és sürgősen keresnek tanoncokat, azonnal lehet jelentkezni a Székelyek Kolozsvári Társaságánál, Cluj-Kolozsvár, Str. Cogălniceanu 7. (volt Farkas u.)

CSERJÉSI

Szegény ember gazdasága

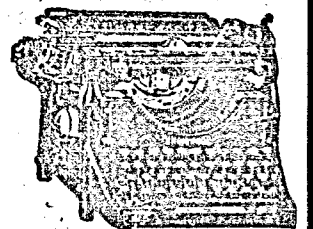
gyógynövényekről szóló könyv 33— lejért kapható

Minervánál

Cluj Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.)

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekiből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

Körmendy Mihály

Cluj-Kolozsvár, Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 25. Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

Könyvesztályunk

(a) MINERVA könyvesztályunk

Ízli olvasóinkkal, hogy az ellopolt nép-zinnművek közül új kiadásokat jelentek meg

Góczy: Gyimesi vadvirág
— Anjt az erdő mesél
Csepreghy: Sárga csikó
— Piros bugyelláris

Almás: A lótlány
Rátkay: Felhő K'ári
Lukácsi: A vereshajú
Szigligeti: A cigány
Eerczik: Par. sztkissasszony
T. H. Fde: A to o c

és darabonként 55 lejért kaphatók. Utjebb röpzsiaművekből is nagy raktár. Kérje jegyzékünket!

Művelődési mozgalmak.

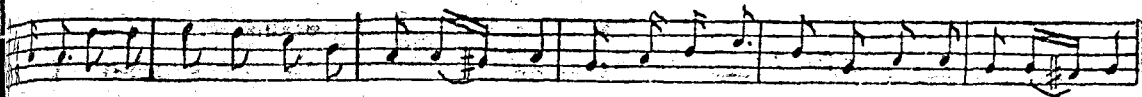
Székely dalok és dallamok.

Ha elméssz is édes rózsám, kívánom...

(Virágének.)

Gyűjtötte és kottába szedte: Szilassy Tóth Vilmos.

Készítve, lassu tánclépésre.

Ha elméssz is, é - des ró - zsám, ki - vá - nom, Hogy az út e - lőt - ted ró - zsá - vá vál - jon.

Még a fű is é - des al - mát le - rem - jen, Á - te szi - ved engem el ne fe - lejt - sen!

2. A faluban nincsen leány csak három,
Ki a búzát learassa a nyáron;
Piros pántiká vagyon a derekán,
Az hejlik még a sarlónak igazán.

3. Túl a vizen török buzát kapáltam,
Közepében rozmarintra találtam,
Feltettem a szeretőm kalapjába...
Jaj de sokat csókolálak hiába!

4. Maros vize látszik s lénylik messzire,
A szélére rozmarint van ültelve,
Öntözzétek lányok, ki ne száradjon,
Szerelők szomorodva ne járjon!...

**VI. ÜNNEPSÉG FEHÉRE-
GYZÁN.** A segesvári Ma-
Kaszinó Petőfi-ünnepséget
Fehéregyházán. Az emel-
hangulatban lefolyt ünnep-
során szerepeltek: A se-
Magyar Kaszinó dalár-
Kiss György Imre hévizi
lelkész, a székelyudvarhelyi
dr. Abrudbányai Ede
képviselő, a segesvári
mátus Dalárda, ifj. Katona
székelyi vegyeskar, Ba-
András igazgató tanító, a
keresztúri Róm. kath. Da-
a fehéregyházi fuvószene-
a boldogfalvi egyházi ének-
Szabó Gyula, a székelyud-
Székely Dalegylet. A
után jól sikerült tánces-
mél.

**VII. ÉRTEKEZLET MA-
ROSSZENTANNAN.** A marosi
megye tanítószágnak
köré, Marosszentannán
értekezletet tartott. Az ér-
nyolcvanán vettek
képpen tanítók és tanító-
sok pap és világi ember
előnt az értekezleten. Az
előnt Teleky Anna maros-
szentannán tanítónő mutatott be

gyakorlati tanítást, majd Várady
Albert mezőpaniti lelkész imája
után Ósz Sándor köri elnök nyit-
totta meg az értekezletet. Az ér-
tekezleten előadást tartottak Sze-
gedi Emma, Técsy Sándor, Ga-
gyi László, Kali Sándor, Feren-
czy Gábor. Az értekezlet után a
templomban Bisztray Sándor
biblia magyarázatot tartott, majd
Liszka Gedeon és Gábor József
tartottak szép előadásokat.

**„TÓVIDÉKI REFORMÁTUS
KÖZMŰVELŐDÉSI SZÖVET-
SÉG”** megalakulása. A szamosme-
gyei „Tóvidék” 14 községének ma-
gyarsága ezelőtt 5 esztendővel el-
határozta, hogy a test és a lélek
nevelése érdekében szövetséget
szervez s évenként, felváltva más
és más községben, dalos-, sport-,
tánc- és szavaló-versenyeket ren-
dez Legelső ilyen verseny Cegén,
1929-ben zajlott le. A vándorzás-
lót Kabdebó Geróné urnó adomá-
nyozta. Cége után Kékesen, Szé-
ken, Szépkenyerüszentmártonban
és Feketelakon voltak ilyen ver-
senyek. A jövő évre Buza község
vállalta a verseny megrendezését.
Az öt éven át tartó és egyre fo-
kozódó lelkes munka megérlelte

azt a gondolatot, hogy a Tóvidék
református magyarságának ezen
kulturmozgalmát rendszeres for-
mába kell önteni. Erre a legjobb
alkalomnak kínálkozott a Széki
Ref. Egyházmegye közgyűlése.
Ennek előértekezlete alkalmával,
szeptember 14-én került sor a szö-
vetség megalakítására. A közgyű-
lés egyhangú lelkesedéssel kimon-
dotta a „Tóvidéki Református
Közművelődési Szövetség” meg-
alakítását. Ehhez a szövetséghez
a következő községek tartoznak:
Bálványosváraalja, Buza, Cége,
Feketelak, Gőc, Kékes, Melegföld-
vár, Mezőverese gyháza, Noszoly,
Ördögösfüzes, Pujon, Szék, Szép-
kenyerüszentmárton és Vice.

Minden községben adják
elő a műkedvelők a
„DÜSGAZDAG”
című bibliai színdarabot.
Az előadás joga három
példány megvásárlásával
szerezhető meg.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

Az igazság szolgálatában.

Említettük már egyszer, hogy a jeles író, Kosztolányi Dezső „Arany-sárkány” című regényében meghatározó szépen rajzolja meg egy sok nemes törekvéssel teljes tanári életnek tragikus összeomlását. A regényben egy helyen így beszél ez a tanár hivatásáról: „A mi pályánk küzdelmes és szürke — mondja tanítványának. A tudósoké gyönyörű és édes. Emlékszik, beszéltem önöknek a tudomány vértanúiról. Mennyi ilyen híres mártír van. A nevelőkről nem beszélnek, pedig nyilván azok is meglakolnak vakmerő mesterségükért. Azoknak a tragédiája csöndesebb, kevésbé érdekes. Azok csak magukban szenvednek. Tudja, hogy kik voltak az első pedagógusok? Rabszolgák voltak. Ugy ám. Ők kísérték el a gazdagok gyermekeit a gimnáziumba. Mi is rabszolgák vagyunk, a szeretet rabszolgái. Azzal a különbséggel, hogy mi modern pedagógusok nemcsak a gazdagok gyermekeit kísérik el a gimnáziumba és aztán tovább-tovább, ameddig lehet, hanem mindenkiét. Mi a jutalmunk? Nem sokkal több, mint azoké.”

Az új iskolai év kezdetén gondoljunk sok melegséggel és szeretettel a szeretet rabszolgáira, a mi tanítóinkra és tanárainkra. Ha sohasem volt könnyű, bizony most kétszeresen nehéz a magyar tanítónak és tanárnak sorsa. A megélhetés keserves gondjai között kell, hogy teljesítsék nehéz és mégis gyönyörű hivatásuk kötelességeit. Mi azt mondjuk, hogy nagyon sok igazsága van annak a tanárnak, aki olyan fájdalmas lemondással panaszolt tanítványának. Dicsőség, hírnév, gazdagság és jólét, mind olyan dolgok, amelyekben ritkán részesülhet a tanító és a tanár ember. Egy szép vonás azonban mégis van a nevelői hivatásban és boldog az a tanító, vagy tanár, aki hivatásának e gyönyörű vonását fel tudja fedezni és gyönyörködni tud benne. Az én öreg tanítóm, egy egyszerű falusi tanító, amikor negyvenéves szolgálati jubileumát ünnepelte, megkapó szavakkal szólott a tanítói hivatás e szép vonásáról. Nehéz volt az életem — mondotta, — szegénységgel, csalódással, sok gondal és bajjal küzdöttem és mégis azt mondom, ha még egyszer kezdeném az életet, ismét csak tanító lennék. A mi hivatásunkban az a szép, hogy minden esztendőben az újrakezdés boldog reménysége ihletheti meg a szívünket és serkenthet megújult munkára. Az iskolai év végére mindig kifáradtam, elkeseredtem, de amikor szeptemberben megjelentem a sok vídám gyermek között és életkedvtől csillogó

szemeikből annyi bizalmat és várakozást vastam ki, elfelejtettem a gondomat és bánatomat és boldog reménységgel kezdtem elmét a magvetés munkáját. Ez a szép a tanári és tanári hivatásban. Minden gyermek az élet himnuszát zengi feléjük és azt hirdetik nekik, hogy a Gondviselő új jövőndő igéretnek valórváltását bizza reájuk. A mai sok gondja, nyomorusága között ez a friss vasszi hullám vigyen új életkedvet a mi tanítóink szívébe. Járja át lelküket a felemelő tudat, hogy az a tény, hogy annyi vídám és gyar gyermek tekint reájuk csillogó szemekkel kedves bizalommal, bizonyossága annak, hogy mi nemzetünknek jövőt szánt az Isten és minden gondot és minden bajt elfelejtve dolgoznak megújult életkedvvel azért, hogy az kezeikből kikerült gyermekek valóban értékes munkásai legyenek ennek a boldogabb jövőnek.

A szülők, a társadalom azonban sok több gyöngédséggel, megértéssel vegye ki azokat, akikre legszentebb kincseinek, gyermekeinek, ezeknek a drága palántáknak, a gondos gondozását bizza. Amikor az új iskolai év kezdetén az istentisztelet alkalmával néztem a templomban levő gyermekeket, gyönyörködtem a sok gondosan felöltözött, egészséges, mosolygó gyermekben. De tudtam, hogy milyen nagy fájdalom a szegény szülőknek, ha gyermekének tisztességes öltözékét, könyveitől nem tud gondoskodni. Gondoljunk arra, hogy gyermeink tanítóinak, tanárainak élni kell. Hogyan várjuk, hogy békés szeretettel, türelmet, hitet, és bizalmat vigyen az iskolába az a tanító, aki azt a szűk fizetést sem kapja meg, amelyből családjának napi kenyeret, gyermekeinek a legszükségtebbeket biztosítani tudja!

A Kosztolányi regényében az a tanító keseredésében ezt mondotta: „Leibniz székelt egyszer: — „Bízátok rám a gyermekek nevelését, megváltoztatom a világot. Nem neki van igaza, hanem annak a tanárnak, ki valahol azt írta, hogy a pedagógus marább téved, mint a gyermek. Aki a lámpát viszi elől, gyorsabban megbotlik, mint követi.” Mi mégis azt szeretnénk izenni nevelőinknek, hogy ne botoljanak meg csak magasan a lámpást, amelyben az kulturának, a hitnek és reménységnek ragyog és nemes példaadással mutatja útját gyermekeinknek, népiünknek a boldog jövőndő felé.

Művelő

AZI KERTBEN A KIS FIAMMAL.

...icsikém, karomra veszek
...imegyek a kertbe most veled —
...rtben ősz van... tegnaptól egyre hűllnek
...rajban a színes levelek.

...nk ki lelkem: lásd az őszi napfény
...derült mosollyal csalogat
...lő hajtja meg — minket hívogatva —
...ra köntösű faágakat.

...kedves: úgy-e olyan szép a kertünk,
...mint mikor tavasz volt benne még:
...ra mintha ráakgatták volna
...sőbb világ fáinak levelét.

...virág csak itt-ott van már benne,
...egész kert mégis színesebb:
...hogya sárga s vérpiros virágok
...nek fent és lent a levelek.

...a mégegyszer virágba borúlna
...a pázsit és fölül az ág,
...mintha új tavasza lenne
...új tavaszban új szín, új virág!...

...ad amott a szomszédos kertekben
...óriási járt nem régen talán
...rakta szét a színes lombú fákat
...okul a természet asztalán.

...hol lehült az egész nagy csokor már,
...a terítő vele ékesebb —
...ban magamhoz szorítottak kis fiam,
...a fák közül csipős szél sziszeg.)

...ad hogy' megszépült a körtefánk ott!
...megreszket, mert hozzá szél suhan
...minthogyha megreszketettél volna!
...te fázol, édes kis fiam!?)

...most hallom: lépésem mindig zördül
...ron, a lehült levelen!
...lás az már, amit itten látok:
...és ékes, szép színes virágok
...a szobába kedvesem!

Szigethy Ferenc.

A sáska teremtése.

(Arab mese.)

Mikor Isten a világot megteremtette, minden teremtményének kijelölte a maga helyét. A napot, holdat, csillagokat az égboltra rakta, hogy világítsanak, ragyogjanak. A vizet a folyóba, az erdőt a hegyoldalra, a virágot a kertbe, mezőre rendelte; a négylábuaknak a földet, madárnak a levegőt, hálnak a vizet adta lakásul. Csak a Sátán nem talált lakásra sehoh. Ode-oda bolyongott s mindenképen azon volt, hogy Isten teremtményeit elégedetlenségre csábítsa.

— Bizony, nem olyan kifogástalan a világ, mint ahogy kellene, — szokta mondani. — Én jobban megtudtam volna csinálni, mint az Isten.

Isten meghallotta.

— Próbáld meg, — mondta neki. — Adok neked száz esztendő. Teremts valami újat, és ha sikerül, megengedem, hogy életre keltsd.

— Áll az alku! — kapott a szóba a Sátán, — Majd meglátod, hogy mit tudok! Ámulni fogsz és mindenek fülehallatára kijelentem: „Erősebb a gonosz, mint az Isten!”

Ezzel útjára ment.

Ment, mendegélt, hát egyszerre a szép zöld mezőn nemes tartású, könnyű lábú, büszke állat került elébe. A ló volt ez a büszke szép állat.

— Épen ilyen lesz az én teremtményem feje is! Ide a tiéd! — kiáltott nagy örömmel s ezzel levágta a ló fejét, odaadta szolgálójának, hogy menjen, vigye előre a pokolba.

Valamivel odább az elefántnak szelid szemén akadt meg a Sátán tekintete.

— Épen nekem való! Zsebre veled! — vette ki az elefánt szemét.

Egy szűk völgyvágásban fölzavart kecskenyáj iramodott el mellette. Olyan szép, kecses hajlású, hosszú szarvuk volt, hogy a Sátán nem győzött betelni a nézésével.

— Szakíts le két szarvat! — kiáltotta szolgálójának s a két szép kecskeszarv megkezdte vándorutját a pokol mélységeibe.

Távolabb egy megvadult bika viaskodott egy éhes oroszlánnal.

— Épen ilyen nyakra és mellre van szükségem! — kiáltotta a Sátán. Legott leütötte a két állatot s aztán a bika erős nyakát és az oroszlán hatalmas mellét is odaadta szolgálójának.

— Mi is kellene még? — tanakodott és tovább keresgált az állatok közt. A tevének elvette erős combját, a gyorsfutású struemadárnak hosszú, fürgé lábszárát. Aztán elindult a sivatagba és fölkutatta a kövek közt a mérgecsípésű skorpiót és elvette tőle a hasát.

— Hohó! Csak nem fog az én állatom a földön csúszni-mászni! — ötlött hirtelen eszébe. — Nem, világért sem! Azt akarom, hogy akár a sas, olyan erős szárnyalással hasítsa a levegőt. — Lelőtt egy sast és magával vitte a szárnyait.

— Most már munkához kezdhetek, van miből megteremtmem a magam állatát.

Leszállt a földalatti műhelyébe és hozzálátott, hogy az összeszedett testrészeket egyberója. Izzadt, fáradt, küzködött, de a dolog csak nem akart sikerülni. Egyik tag tulságosan nagy volt, másik tulságosan kicsiny, sehogyan sem illettek egymásba. Nosza, nekiállott a Sátán fűrészsel, gyaluval, ragasztóval. Itt

levágott egy darabot, amott hozzátoldatta, ragott, ráspolyozott, enyvezett s mind olyan hévvel, hogy mire letelt a száz esztendő a hatalmas, nagy állatnak szánt teremtménye csak egy kicsike, furcsa alakú, szedett-vedett állat maradt a kezében.

A Sátán életet lehelt bele és sáskának nevezte.

— Mutasd a teremtményedet, — szól Isten a felhők közül.

A Sátán szégyenkezve mutatott rá a sáskára.

— Ehhez az állathoz volt kerek száz esztendőre szükséged? Sokat emlegetett tudományból és erődből csak ennyi tellett? — kérdezte a Mindenható. — Jól van, életben gyom: szaporodjék. Ismerjék meg az emberek a Sátán munkáját.

Azóta szaporodik és pusztít a sáska a föld drága veteményei közt.

Apróságok Adomák

Dicséretre méltó alapítvány.

San-Louis, északamerikai városban meghalt egy dúsgazdag ember. Végrendeletében félmillió dollárt hagyományozott annak, aki az álmokör okozóját kikutatja. Az óriási jutalmat, amelyik lebben körülbelül hatvan milliónak felel meg, az kapja, aki felfedezve az álmokör okozóját a szörnyű betegség orvosságát is kitalálja. Az álmokör betegség ujabban nemcsak a természeti népek között pusztít, hanem például éppen San-Louis városában is ujabban nagyon terjed. Utóbbi időben 72 ember halt meg a szörnyű betegségben. Az álmokörös beteg állandóan alszik, míg végül teljes testi sorvadás mellett óriási kínok között bekövetkezik a halál.

Találós kérdés.

— Édesapám, hogyha egy darázs a csalánra száll, melyik esipi meg a másikat?

Célszerűbb lesz.

A bíró kérdezi a vádlottat:

— Akarja-e, hogy védőt rendeljek ki számára?

— Köszönöm bíró úr, inkább jó tanuról gondoskodjék, — feleli a vádlott.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt csatolva van.

L. N. Murkot, petrezselymet, pasztinákat ősszel is lehet vetni. Sőt az ősszel elvetett zöldség sokkal hamarabb terem, mint amit tavasszal vetünk el. Attól ne féljen, hogy az ősszel elvetett zöld-

ség télen át kifagy. Mindenképp igyekezzék most elvetni a magot, hogy a növényké a hideg beáltaig megerősödjének. Ne fog ártani, ha mielőtt a hó lehabos finom porrágyával vagy lombbal lefedi az ágyásokat.

Háromszéki. Futó-szőlőt ültetni háza mellé. Kérdezi, milyen fajta felelne meg az ottani viszonyoknak. Sajnos, nemes szőlő-fajták ültetését nem ajánljuk. Háromszékmegeye éghajlaga nagyon hideg és így a nemes lugasszőlő fajták télen elfagyóknak, termésük pedig nem ér be. Legcélszerűbb, ha Izabel-szőlőt, Delavarét, vagy valamilyen más direkttermőt ültetjen mellé. Ezeknek gondozása kíván semmi különösebb tudást, ápolásuk egyszerű. Termésük igaz nem olyan zamatos, mint a nemes szőlő fajtáké, azonban biztosan beérnek és könnyen szaporíthatók dugványozással.

Több ezer teljesen meggyógyult munkások Tüdőbeteg

igazolja kiváló hatását az OLAI KAROLY plebános által feltalált Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszer. Lemertől (Szécsény) díjtalanul küld a gyógyszerkészítő: OSVÁTH gyógyszerész T. Marosvásárhely.

Tanuld meg!

gyan akadályozzuk meg a
 terhájának megrepedését?
 an előfordul, hogy a ke-
 héja sütés közben megre-
 Ha jól kisült ducok kelet-
 nek nem nagy hiba, hiszen
 szeretik a kenyérducot.
 azonban a repedéseknél sū-
 vagy szalonnás marad a
 rontja a kenyér értékét.
 kenyér repedésének három-
 oka lehet. Megtörténik, hogy
 és alkalmával a kizsakitott
 nem dolgozzák el eléggé
 az összehajtogatás alkál-
 ma keletkezett repedéseknél
 alkalmával megreped. Má-
 or előfordul a megrepedés
 okképen át nem dagasztott
 érnél. Végül harmadszor a
 is is lehet hiba. Ha a buza,
 a liszt készült, nagyon
 a száraz volt, száraz lesz a
 és az ilyen lisztből készült
 könnyen megreped. A
 leírásából könnyen meg-
 állhatja bárki, hogy mikép-
 orvosolhatja a bajt. A jól
 dagasztott, megdagasztott ke-
 néha kellő mennyiségű vizet
 a tésztaába és egészséges
 készült, nem reped meg.
 tegyünk a szarvasmarhá-
 ellen? Szarvasmar-
 a gyakori eset a felsűvő-
 Rendszeresen pillangós virágu
 mek zölden való fogyaszt-
 okozza. Közismert dolog,
 a lóhere, lucerna zölden
 fogyasztva rendszeren puffadást
 okoz a szarvasmarháknál és
 an a kérődzőknél. Felfű-
 esetén a következő szere-
 pősdálhatjuk meg. Be szo-
 vólunk a mésvíz. Ezt úgy
 készítsük elő, hogy oltott meszet
 öntsünk fel egy üveg vízbe. Ha
 a víz elömlök, álepitve öntjük az
 a vízjába.
 a vízre vágott hagymát is
 a vízbe alkalmazni felsűvődás

ellen. Ebből jó méréknyit kell az
 állatnak beadni.

Ha a puffadásos tünetek ez-
 után sem mulnak el, a trokár
 segítségéhez kell fordulni. A
 trokár kilukgatott csővel ellá-
 tott szuró eszköz. Ezzel a
 szarvasmarhát baloldalán a csipő
 alatt egy tenyérrel kell meg-
 szurni. A jól alkalmazott szurás
 mindég megmenti az állat életét
 és később sem okoz bajt. Szur-
 ás után a trokárt kihuzzuk a
 sebből, a tokja azonban benn-
 marad és a gázok azon át tá-
 voznak el. Szükségből zsebkés
 is megteszi a szolgálatot, ez eset-
 ben, hogy a gázok kiszabadulá-
 sát biztosítsuk, lyukas nádcsövet
 kell dugnunk a sebbe.

Szarkesztörüzenetek

Előző számainkban közölt fel-
 szólításainknak volt eredménye,
 amennyiben nagyon sok hátrálé-
 kos rendezte előfizetését. Azon-
 ban a hátrálékosok egy része még
 most sem tett eleget fizetési kö-
 telezettségének, pedig világosan
 megírtuk, hogy lapunkat csak
 úgy tudjuk fenntartani, ha a hátrá-
 lékos díjak tényleg befolyának.
 Ezen hátrálékosokhoz intézzük
 most felhívásunkat s ismételten
 kérjük őket, hogy ne kényszerít-
 senek bennünket arra, hogy la-
 punk küldését részükre beszüntes-
 sük, hanem igyekezzenek a díja-
 ikat beküldeni. A hátrálékosoknak
 is tudniuk kell, hogy a mai világ-
 ban lehetetlen a hosszabb időre
 való hitelezés s hogy a lapküldést
 ezeknek eddig nem szüntettük be,
 annak az az oka, hogy lapunk
 előfizetői ha lassé későn is, ed-
 dig erkölcsi kötelességüknek tar-
 tották a díjak befizetését s la-
 punkat nem károsították meg.
 Ugy hisszük most is így lesz s a
 hátrálékosok ha nehezen is, de
 mégis csak kifizetik tartozásai-
 kat. Ez annál is inkább fontos,

mert ebben az évben is kiadjuk
 könyvnaptárunkat, amelyet csak
 azoknak küldünk el, akik 1933. év
 végéig rendszerben vannak előfize-
 téseikkel.

H. J. Olthéviz. P. S. Homorod-
 szentmárton. L. M. Ötvösd. S. G.
 Hosszúfal. K. J. Bözöd. Sz. A.
 Józsefháza. M. Zs. Ürmös. T. L.
 Nagyszében.

Itt felsoroltak az új előfize-
 tőkért lelkes és önzetlen támoga-
 tásukért fogadják mély tisztele-
 tünket, hálánkat és köszönetün-
 ket. Bizalommal kérjük és vár-
 juk további eredményes támoga-
 tásukat.

Ifj. F. L. Hosszúmező. A kért
 „Porzol“-t címére ismételten el-
 küldöttük.

N. V. Barót. Sajnos jelenleg
 nem tudunk Önnek helyet aján-
 lani. Olvassa figyelemmel akár
 lapunk, akár más lapok apróhir-
 detési rovatát, esetleg talál elhe-
 lyezkedési lehetőséget.

F. J. Asau. Kérését tudomásul
 vettük s végtelenül örvendünk,
 hogy lakóhelyétől távol sem fe-
 ledkezik meg lapunkról. Üdvöz-
 let!

K. F. Barót. Kérését tudomásul
 vettük s kérjük hátrálékát a meg-
 jelölt időpontig beküldeni. Ha ez
 megtörténik, a naptárt azonnal
 megküldjük címére.

A következő befolyt pénzeket
 nyugtázzuk: T. T. M. Korond 210
 (ebből 150 L. előf. r. 1933 dec. 31-
 ig, 60 lej a Kath. Világ-nak.) N.
 K. Kisiratos 155, K. J. Magyar-
 nemogye 155, Sz. A Bihar 155, G.
 L. Bihardiószeg 155, H. Sz. Szent-
 jobb 155, Ifj. G. K. Csikszentimre
 150, G. I. Azuga 150, A. P. Kö-
 peo 153, P. I. Kilyén 150, B. L.
 Árkos 153, K. K. Puj 155, S. J.
 Lónyai telep 150, B. I. Küküllő-
 dombó 155, G. A. Hosszúaszó 155,
 C. M. Szőkefalva 150, Sz. I. Izgár
 155, K. F. Mezőköbölkut 150, K.
 J. Egeres 153, H. M. Jobbágytelke
 155, V. O. M. Kelemenelke 155,
 T. F. A. Mikháza 155, P. I. Vaj-
 daszentivány 155, B. A. Szentpál
 153, B. B. Erdőhegy 155, Sch.
 Zs. Visóoroszi 110, T. I. Homo-
 ród 155, K. L. Szinerváralja 303,
 A. S. Szalacs 223, K. Gy. Vetés
 155 Lej.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETESI DIJ,

Egész évre . . . 500 L. Félévre 260 L.

Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. szám
Kérjen mutatványszámot.

Apróhirdetések.

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Gyümölcs, konyha, virágkertet, virágház melegágyakkal felszerelve bérbé, felesbe, vagy percentre keresek. Esetleg szerény igényekkel állást vállalok. Ajánlatokat: „Szakképzett kertész” jelígre a kiadóba kérek.

Érettségizett és felsőbb iskolát végzett hivatalnok vállal bármely állást; hivatalban, raktárban, kereskedésben, pénzbeszedő, trafikban elárusító, házgondnoki, bizalmi állást vagy más egyebet szerény fizetésért. Szíves érdeklődést „Szorgalmas” jelígre a lap kiadóhivatalába kérek.

Harmoniumot, használtat keresek megvételre. Ajánlatokat „Református Lelkészi Hivatal Moreni” címre kérek.

VERGILIUS:

„GEORGICA”-ja

Szabó András igazgató-tanár kitűnő fordításában megjelent

Kapható a

Minerva R.-T. könyvesboltjában,

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 1.

Ára 60- lej.

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

című mezőgazdasági és közgazdasági szaklap októberi száma

VADÁSZROVATTAL
kibővülve jelenik meg.

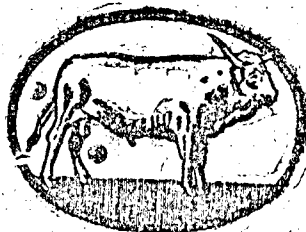
Mutatványszámokat bárkinek ingyen küld a kiadóhivatal Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai-u.) 5.

Aranyosgyéresi Agyagipar Részvénytársaság Turda-Torda

Gyárt eisöragu, földgázzal égetett és minden igénynek megfelelő

**tetőcserepet,
tömör és sejt-téglat!**

Csak az alábbi védjeggyel ellátott gyártmány a valódi!

Képviseltek az ország minden nagyobb helységében.

IRODA:
TURDA-TORDA